

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๑๐)

พ.ศ. ๒๕๒๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๗

เป็นปีที่ ๓๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ^๕นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้แก้คำว่า “นาย” ในกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญ
ศาลยุติธรรมเป็น “คน” ทุกแห่ง

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระธรรมนูญ
ศาลยุติธรรมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระ
ธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ให้มีประธานศาลฎีกาประจำศาลฎีกาหนึ่งคน และ
ให้มีอธิบดีผู้พิพากษาประจำศาลอุทธรณ์ ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลแพ่ง
ธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี ศาลละหนึ่งคน กับให้มีรองประธานศาล
ฎีกาประจำศาลฎีกา และรองอธิบดีผู้พิพากษาประจำศาลอุทธรณ์ ศาล
แพ่ง ศาลอาญา ศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี ศาลละสองคน
แต่ถ้ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์
ในทางราชการ จะกำหนดให้มีรองประธานศาลฎีกาหรือรองอธิบดี
ผู้พิพากษาประจำศาลใดมากกว่าสองคนก็ได้

เมื่อตำแหน่งประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดี
ผู้พิพากษาศาลแพ่ง อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง
ธนบุรีหรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาธนบุรีว่างลง หรือเมื่อผู้ดำรงตำแหน่ง
ดังกล่าวไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองประธานศาลฎีกาหรือรองอธิบดี
ผู้พิพากษาแล้วแต่กรณี เป็นผู้ทำการแทน ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งนั้น

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

มากกว่าหนึ่งคน ให้ผู้มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้ทำการแทน ถ้าผู้มีอาวุโสสูงสุดไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้มีอาวุโสถัดลงมาตามลำดับ เป็นผู้ทำการแทน

ในกรณีที่ไม่มีอาจมผู้ทำการแทนตามวรรคสองได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจะสั่งให้ผู้พิพากษาคนหนึ่งซึ่งประจำศาลนั้นหรือศาลใดศาลหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนก็ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชธรรมนูญศาลยุติธรรมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ในศาลชั้นต้นตามมาตรา ๓ นอกจากศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี ให้มีผู้พิพากษาหัวหน้าศาลศาลละหนึ่งคน

ถ้าศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ หรือศาลชั้นต้น ศาลใดศาลหนึ่งแบ่งออกเป็นแผนก ให้มีผู้พิพากษาหัวหน้าแผนก แผนกละหนึ่งคน

เมื่อตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลหรือผู้พิพากษาหัวหน้าแผนกว่างลง หรือเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้พิพากษามืออาวุโสสูงสุดในศาลนั้นหรือในแผนกนั้นแล้วแต่กรณี เป็นผู้ทำการแทน ถ้าผู้พิพากษามืออาวุโสสูงสุดในศาลนั้นหรือในแผนกนั้นไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้พิพากษามืออาวุโสถัดลงมาตามลำดับในศาลนั้นหรือในแผนกนั้นแล้วแต่กรณี เป็นผู้ทำการแทน ในกรณีที่ไม่มีผู้ทำการแทนดังกล่าวได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจะสั่งให้ผู้พิพากษาคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนก็ได้”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรมซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๕๗ และให้ใช้ความต่อไปแทน

“มาตรา ๑๓ ให้มีอธิบดีผู้พิพากษาภาค ส่วนจำนวนและสำนักงานจะอยู่ ณ ที่ใดและมีเขตอำนาจเพียงไร ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาตั้งอธิบดีผู้พิพากษาภาค กับให้มีรองอธิบดีผู้พิพากษาภาค ภาคละหนึ่งคน แต่ถ้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นว่ามี ความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางราชการ จะกำหนดให้ภาคใดมีรองอธิบดีผู้พิพากษาภาคมากกว่าหนึ่งคนก็ได้

เมื่อตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษาภาคว่างลง หรือเมื่ออธิบดีผู้พิพากษาภาคไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดีผู้พิพากษาภาคเป็นผู้ทำการแทน ถ้ามีรองอธิบดีผู้พิพากษาภาคมากกว่าหนึ่งคน ให้รองอธิบดีผู้พิพากษาภาคผู้มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้ทำการแทน ถ้ารองอธิบดีผู้พิพากษาภาคผู้มีอาวุโสสูงสุดไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองอธิบดีผู้พิพากษาภาคผู้มีอาวุโสต่ำลงมาตามลำดับเป็นผู้ทำการแทน ในกรณีที่ไม่มีอำมผู้ทำการแทนดังกล่าวได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจะสั่งให้ผู้พิพากษาคคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนก็ได้

ให้อธิบดีผู้พิพากษาภาคมีอำนาจและหน้าที่อย่างเดียวกับอธิบดีผู้พิพากษามาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ และให้มีอำนาจ

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๓

(๑) ส่งให้ผู้พิพากษาหรือเจ้าศาลรายงานเกี่ยวกับคดี หรือ รายงานกิจการอื่นของศาลซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของตน

(๒) นั่งพิจารณาและพิพากษาคดีในศาลทุกศาลซึ่งอยู่ภายในเขตอำนาจของตน หรือเมื่อได้ตรวจสำนวนคดีใดแล้ว มีอำนาจลงลายมือชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งได้

(๓) ในกรณีจำเป็นจะส่งให้ผู้พิพากษาคนใดคนหนึ่ง ในศาลซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของตนไปช่วยทำหน้าที่ชั่วคราวในอีกศาลหนึ่งก็ได้ แล้วรายงานไปยังกระทรวงยุติธรรมทันที

ให้รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลมีอำนาจตามที่กำหนดไว้ใน (๒) และให้มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยอธิบดีผู้พิพากษาศาลตามที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลจะได้อบรมหมาย”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร

รองนายกรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๖๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๒๗

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วย ปริมาณงานตุลาการและงานธุรการของสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาลได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ แต่ผู้รับผิดชอบควบคุมดูแลงานของสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาลเพียงคนเดียวไม่มีผู้ช่วยปฏิบัติราชการ ทำให้ราชการของสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาลดำเนินไปไม่สะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร สมควร กำหนดให้แต่งตั้งรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ อันจะเป็นผลให้ราชการของสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาลได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และในโอกาสสมควรแก้ไขคำว่า “นาย” ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเป็น “คน” ทุกแห่ง เพื่อให้สอดคล้องกับการที่ให้สตรีดำรงตำแหน่งข้าราชการตุลาการได้ รวมทั้งสมควรแก้ไขถ้อยคำในมาตรา ๔ และมาตรา ๕ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขในมาตรา ๑๓ ด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้